

Я П О П І Я І Д А Л Е К К И Й С Х І Д .

Японія, що стала великою державою з так не давнього часу, з'являється сторонам, у котрої багачко можна повчитися. Поперед усього ця нова, в Європейським розумінні держава, відрізняється чудовою організованістю в напрямку ознайомлення з другими народами і странами. Ще перед Японсько-Російською війною не було скільки небудь значної країни, куди не направлялись бж відверто або таємно агенти японського уряду для всебічного інформування про все, що удяє цікавість і може бути корисним для їх отчизни. Вражаючи довідливість японців розитувачих про самі різноманітні предмети Російського побуту, промисловости, торгів, шляхах і т.ин. Особисто цікавлять японців наші українські порти Чорного моря, Одеса та Новоросійськ.

Само собою розуміється, що тепер, коля Україна стала самостійною державою, інтерес до неї зріс і бажання ближче познайомитися з новою державою, з її історією, народом і політичними та економічними умовами її розвитку, стало вельми інтенсивним.

Треба тільки піти на зустріч цій довідливості, щоб знати уважних, тямучих і поперед усього надзвичайно практичних слухачів.

Японія за останні часи виявляє колосальну енергію в розвитку промисловости, в розшукуванні ринків. Ігнорувати цю країну було б великою помилкою з боку Уряду Української Народньої Республіки.

По розміру своєї території, Японія ледве не вдвоє менше України. Одначе по населенности вона в більшости переважає її, займаючи перше місце після Бельгії і Великобританії.

А в тім окремі округи Японії перевищують по чис-
лості населення навіть Бельгію досягаючи 500 душ на кв.
верству, себ-то в двадцять разів більше чим на Україні.

Побідна війна з Росією викликала не тільки національ-
ний під'єм у Японії, но і приплив вільних грошей, котрі
в сучасний мент збільшились до колосальних розмірів. Одні
замовлення військового приладдя для Бувної Російської
Імперії дали Японії мільярди золота.

В той час, як Європеєські країни, захоплені чоти-
рьохлітньою руйнівною війною, довго ще повинні будуть за-
лічувати свої рани, Японія, яка не відвідувала тигру
війни, збільяється країною безупинно розвиваючою свою
примислово-економічну і військову силу.

Відсіля зрозуміло, що на Міровому Конгресі голос
Японії, як дужої військової держави, буде мати особливу
вагу і значіння. Для України дуже важливо дати Японії
правдиве освітлення українського в танни і милетним ча-
ном Інформувати японські урядові і громадські сфери.

Воля морів, сповіщена Вільсоном, забезпечує для Япо-
нії, як морської держави особливо сприятливі умови для
зносин зі всіма країнами світа, а майбутнє розкриття
чорного моря відкриває і для України можливість широкого
розвитку торговельних зносин з Японією і Далеким Сходом.

Необхідно також мати на оці велике значіння Дале-
кого Сходу для колонізаційних потреб України. Питання
колонізації у нашій країні будуть поставлені зяттям в
саму близьку чергу. Безупинний зріст населення, дуже обме-
жені запаси землі і дуже слаба, і погано розвиваюча про-
мисловість вимагає негайних заходів в питаннях колони-
зації.

в Приморській Області і Приамурській краю вже ма-
ється величезні поселення українських колоністів. Як я
мав можливість переконався на місці, наші люди живуть
там добре. Гр. і тов. і кліматичні умови вельми гарні.
Вільних земель мається там багачко і вони ще порівнюючі
дешеві. Треба користуватись моментом, щоб набути їх мода-
льності більш. Необхідно тут зауважити брак серед коло-

нистів української Інтелігенції, що обусловлює крайню потребу в просвітній діяльності, що в Інтересах української національної ідеї ніяким рбом не повинно бути залишено без уваги. Сорусительні і централістичні намагання буюшого російського уряду простирались, звичайно і на Далекіи Схід. І там серед чисто українського населення існувала лєпєська російським школа, що сльве не одвідувалась дітьми, і російська церква з російськими попами.

Крім цих загальних положень, вияслюючих необхідність заходів Уряду для зближення з Японією і Далеким Сходом, мається на увазі зовсім окремі обставини зрівнюючи неодкладну строчність цих заходів.

Буючим російським урядом були зроблені в Японії замовлення на постачання військового приладдя. Частина цих замовлень перешла своєчасно і була принята буючим російським урядом, але багато більша кількість замовлєних річей була нелаштєвана і недоставлена. Частина їх знаходиться у Владивостєці, під охороною японського десанту, частина ж не вивезена з Японії. Рушніці, набєї, річі гарматного узброєння, знаряди, шанцевий струмент, вибухові річі, річі авіадії, пристрій телефону і телеграфу, оптичні приладди, медичні струменти і медикаменти, засоби для перев'язування, самоходи, мотори і т.ин.; сукна і паперові тканини. Налаштовані величєзні запаски кави, чаю і рису. Все це мається в розмірах величєзних і може бути здобуто по самим дешєвим цінам. Маєчи на увазі ту обставину, що сєрьєзних військових подій на території буючої Російської Імперії можна ждати на весну цьєго року, що до цьєго часу наша армія повинна бути забезпєчена всім військовим майном, необхідно, в самому негайному порядку зробити всі заходи до того, щоб армія для захисту наших меж мала все необхідне для її міцної бєзєдатності.

Вєдєке значіння має далі єборудєвання наєдєго єруєнованєго залізничного транспорту. І в цьєму відношенні Японія може нам бути в вищій мірі користєсно.

Коли буючий Російський уряд находив можливым змін-

86

сувати рейки і вагони із Америки, то одержувати їх в Японії більш дешево і ближче. Проте наше залізничне господарство має такий широчезний попит на всілякі матеріали для обладнання шляхів, що їх треба шукати скрізь, де тільки можливо. Висновок потрібно вказати на велику негайність справи по забезпеченню можливо більш дешевим кредитом фінансових ресурсів нашої Державної Скарбниці. Японія в цім відношенні дійсно непочата країна. Там скупчилися тепер мільярдні запаси капіталів, які шукають пристосування. Маються всі шанси за те, що для України можлива найбільш користна позика в Японії.

Маючи на увазі вищезазначене я гадаю, конче необхідним:

Негайно надіслати на Далекий Схід і в Японію Особливу Місію з метою зближення України з цими країнами для належних їх Інформацій, а також для використання усіх політичних, фінансових засобів в інтересах зміцнення нашої державности і економічного розвитку.

" Січня 1919 р.

Член Ради Міністерства
Справ Закордонних

